

Vergaderjaar 2023–2024

36 378

Regels over energiemarkten en energiesystemen (Energiewet)

Nr. 42

AMENDEMENT VAN DE LEDEN GRINWIS EN FLACH

Ontvangen 30 april 2024

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

Na artikel 2.5 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.5a Maximumprijs voor levering aan kwetsbare afnemers

1. Bij ministeriële regeling kan een maximum worden vastgesteld voor de prijs waartegen een leverancier elektriciteit of gas aan een kwetsbare afnemer levert. Hierbij wordt een termijn gesteld waarvoor het maximum geldt.

2. Na vaststelling van een maximumprijs op grond van het eerste lid, wordt de prijs voor de levering door een leverancier van elektriciteit of gas aan een kwetsbare afnemer die hoger is dan de maximumprijs, gedurende de termijn, bedoeld in het eerste lid, van rechtswege gesteld op de maximumprijs.

3. Ten behoeve van compensatie voor leveranciers die elektriciteit of gas leveren aan kwetsbare afnemers tegen de maximumprijs, stelt de Autoriteit Consument en Markt een referentieprijs vast.

4. Onze Minister verstrekt aan een leverancier als bedoeld in het eerste lid een vergoeding voor het verschil tussen de maximumprijs en de referentieprijs.

5. De Autoriteit Consument en Markt monitort de gevolgen van de vastgestelde maximumprijs voor kwetsbare afnemers, de leveranciers en voor de werking van de markt.

6. Bij [of krachtens] algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de toepassing van dit artikel. Bij die maatregel worden in ieder geval:

a. criteria vastgesteld ter afbakening van de groep van kwetsbare afnemers als bedoeld in het eerste lid;

b. regels gesteld over de methode voor het vaststellen van de referentieprijs;

c. een of meer bestuursorganen aangewezen die vaststellen welke afnemers voor levering van elektriciteit of gas overeenkomstig dit artikel in aanmerking komen en die de daarvoor noodzakelijke gegevens over deze afnemers verstrekken aan de beheerder van een register als bedoeld in artikel 4.12.

7. De voordracht voor een krachtens het zesde lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

II

In artikel 5.21, eerste lid, wordt in de opsomming in onderdeel c, subonderdeel 1°, na «2.5,» ingevoegd «2.5a,».

Toelichting

Dit amendement beoogt de Minister de bevoegdheid te geven om voor de kwetsbare afnemer een sociaal tarief in te stellen dat afwijkt van de marktprijzen, conform de mogelijkheid die de Elektriciteitsrichtlijn (artikel 5, derde en vierde lid), hiertoe biedt.

De ACM heeft momenteel de bevoegdheid om een vervangend maximumtarief voor te schrijven in het geval van onredelijke tarieven. De Afdeling advisering van de Raad van State concludeert dat deze vangnet-regulering, oftewel het stellen van een maximumtarief, niet langer strookt met het uitgangspunt van de herziene Elektriciteitsrichtlijn van vrije prijsvorming. Een maximumtarief – een sociaal tarief – voor kwetsbare afnemers is echter wel mogelijk. Indieners vinden het van belang om kwetsbare consumenten zo goed mogelijk te beschermen tegen te hoge energieprijzen. Concurrentie op de energiemarkt vormt immers geen garantie op betaalbaarheid, getuige de energiecrisis, ook wel gasprijzen-crisis, van 2021/2022. Aangezien het stellen van een maximumtarief niet meer mogelijk is, beogen de indieners middels dit amendement de Minister de bevoegdheid te geven om een sociaal tarief vast te stellen, toegespitst op de kwetsbare afnemer.

De mogelijkheid om een sociaal tarief in te stellen heeft meerdere voordelen ten opzichte van generiek koopkrachtbeleid. Een sociaal tarief grijpt direct aan bij het betaalbaarheidsprobleem dat kwetsbare afnemers treft, veel directer dan algemene instrumenten als een generiek prijs-plafond, de energiebelasting of toeslagen als de huur-, zorg- of energie-toeslag. Zo krijgen huishoudens in een kwetsbare positie bij een sociaal tarief meer steun als ze meer verbruiken. Burgers zijn immers niet altijd in staat hun verbruik ineens te verminderen. Bijvoorbeeld omdat ze afhankelijk zijn van een verhuurder of vanwege ziekte of ouderdom.

Ervaring leert dat het haast niet mogelijk is om in het geval van een energiecrisis gericht en op korte termijn kwetsbare huishoudens tegemoet te komen vanwege stijgende energieprijzen, terwijl dat in zo'n situatie zeer wenselijk is. Indieners zijn derhalve van mening dat de mogelijkheid van het instellen van een sociaal tarief een verstandige toevoeging is aan de Energiewet, waarmee de Minister een goed instrument krijgt om ten tijde van een energiecrisis in te grijpen ten faveure van kwetsbare afnemers. Dit ontslaat de regering niet van de plicht om generiek sociaal beleid te voeren, zodat huishoudens in een kwetsbare positie zo goed mogelijk kunnen rondkomen. Indieners achten het dan ook niet wenselijk dat dit instrument wordt ingezet om andere redenen dan plots sterk stijgende energieprijzen, zoals bijvoorbeeld het geval was tijdens de energiecrisis van 2021/2022.

In de algemene maatregel van bestuur dienen nadere regels te worden gesteld, zoals over hoe de groep kwetsbare afnemers wordt bepaald c.q. welke keuzes in lijn met artikel 28 van de Elektriciteitsrichtlijn worden gemaakt om de doelgroep af te bakenen; de wijze waarop wordt bepaald op welk bedrag het sociaal tarief wordt vastgesteld en op basis van welke referentie; en op aspecten als de tijdsperiode, de wijze van toekenning, privacy, een redelijke compensatie voor energieleveranciers, en de rol van de toezichthouder ACM met betrekking tot de uitvoering van het sociaal tarief.

Grinwis
Flach